

POD

Maatschappelijke Integratie

SPP

Intégration Sociale

FOCUS

**"Gezinnen met kinderen die steun
ontvangen van het OCMW"**

Nummer 10 - Januari 2015

1. Inleiding

Volgens de interfederale armoedebarmeter 2013 leeft bijna een kind op vijf (17,2 %) in België in een gezin in armoede¹.

Veel van deze kinderen leven in een gezin waar de ouders financiële steun genieten van het OCMW in de vorm van een leefloon (LL) of een equivalent leefloon (equivalent LL).

In 2010 toonde het rapport TARKI² aan dat een toenemend aantal kinderen in gezinnen leefde met een lage arbeidsintensiteit in België. Bovendien had ons land als bijkomend kenmerk dat relatief veel kinderen opgroeien in een eenoudergezin.

In deze focus worden de cijfers voorgesteld in verband met de gezinnen met 1 of meer kinderen ten laste die steun ontvangen van het OCMW die wordt terugbetaald door de federale Staat. Dankzij de kruising van de gegevens van de POD Maatschappelijke Integratie (POD MI) met die van het Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) is het mogelijk om het aantal kinderen te ramen dat in een gezin woont dat steun ontvangt van het OCMW en een profiel op te stellen van deze gezinnen.

2. De cijfers van de POD Maatschappelijke Integratie

Ter herinnering: er bestaan drie categorieën van rechthebbenden op een leefloon (LL) of op een equivalent leefloon (equivalent LL): samenwonenden, alleenstaanden en personen met een gezin ten laste: d.w.z. minstens een ongehuwd minderjarig kind ten laste. Deze laatste categorie bevat zowel personen die samenwonen met een feitelijke echtgenoot of levenspartner, als alleenstaanden.

Onderstaande grafiek toont de evolutie van het gemiddeld maandelijks aantal gezinnen met kind(eren) ten laste die een LL of equivalent LL hebben genoten tijdens de periode 2006-2014³.

¹ Het armoederisico bij kinderen tussen 0 en 17 jaar wordt gemeten met behulp van het gestandaardiseerd mediaan inkomen van het gezin waar de jongere deel van uitmaakt. De armoederempel wordt vastgelegd op 60 % van het equivalent mediaan nationaal inkomen van het gezin. Voor meer details over deze indicator: <http://barometer.mi-is.be/nl/infopage/achtergrond-informatie>

² Rapport TARKI: zie [Link](#).

³ 2014: gemiddelde van de eerste zes maanden van het jaar.

Grafiek 1 - Evolutie van het aantal gezinnen met kind(eren) dat een LL of equivalent LL geniet (maandelijke gemiddelden 2006 - 2014)

We merken op dat het aantal gezinnen met kind(eren) die een LL of equivalent LL genieten sterk is toegenomen van 2009 tot 2011 - impact van de economische crisis - om daarna te stabiliseren.

Gemiddeld hebben tijdens de eerste zes maanden van 2014 niet minder dan 34.478 gezinnen met een of meer kinderen ten laste een dergelijk inkomen genoten.

Deze gezinnen met kinderen vertegenwoordigden samen 28,3 % van alle gerechtigden op een LL of op een equivalent LL in 2014.

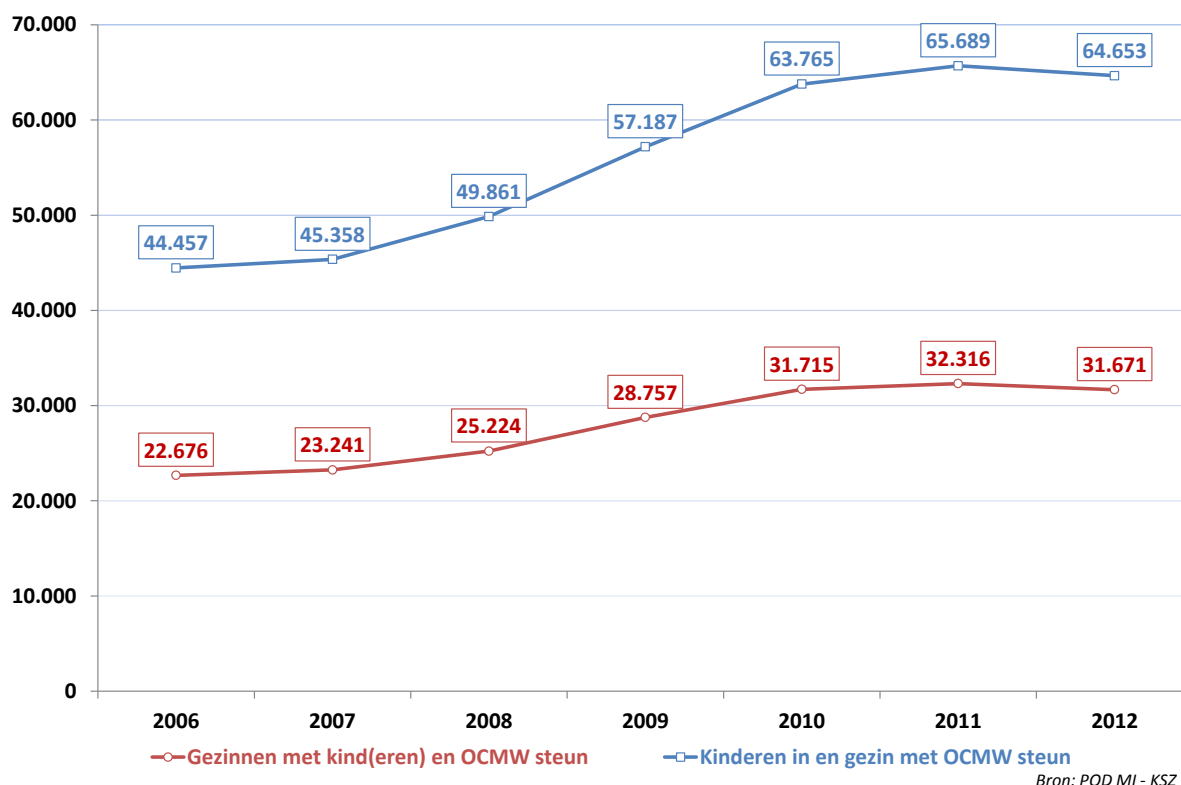
Verderop in deze focus zullen we het hebben over "gezinnen met kinderen die steun ontvangen van het OCMW" om de gezinnen met kinderen die een LL of equivalent LL genieten, aan te duiden. Deze uitdrukking moet echter in een strikte zin worden geïnterpreteerd: enerzijds zijn het leefloon en het equivalent ervan niet de enige sociale steun die wordt terugbetaald door de Staat waarop deze gezinnen aanspraak kunnen maken; anderzijds vormt deze steun niet alle steun die de OCMW's kunnen toekennen aan hun gerechtigden.

3. Kruising van de cijfers van de POD Maatschappelijke Integratie met het Datawarehouse van de KSZ

De administratieve gegevens van de POD MI in verband met de gezinnen met kinderen die steun ontvangen van het OCMW werden gekruist met die van het Datawarehouse van de KSZ. De kruisingen werden uitgevoerd op basis van de gegevens van de maand december van elk jaar van 2006 tot 2012, het laatste jaar dat beschikbaar was in het Datawarehouse. Door deze kruising kon het aantal kinderen bepaald worden dat leeft in een gezin dat steun ontvangt van het OCMW en hun leeftijd. Via de kruising konden de eenoudergezinnen afgezonderd worden van de andere soorten gezinnen en waren wij op de hoogte van de socio-economische toestand van de echtgenoot of van de eventuele partner.

In 2012 leefden 64.653 kinderen in een gezin dat steun ontvangt van het OCMW. Dit cijfer is iets minder hoog dan vorig jaar, maar het is voortdurend gestegen van 2006 tot 2012 met een sterke stijging tijdens de crisisjaren (2008-2010).

Grafiek 2 - Evolutie van het aantal gezinnen met kind(eren) dat steun ontvangt van het OCMW (cijfers van december 2006 tot 2012)

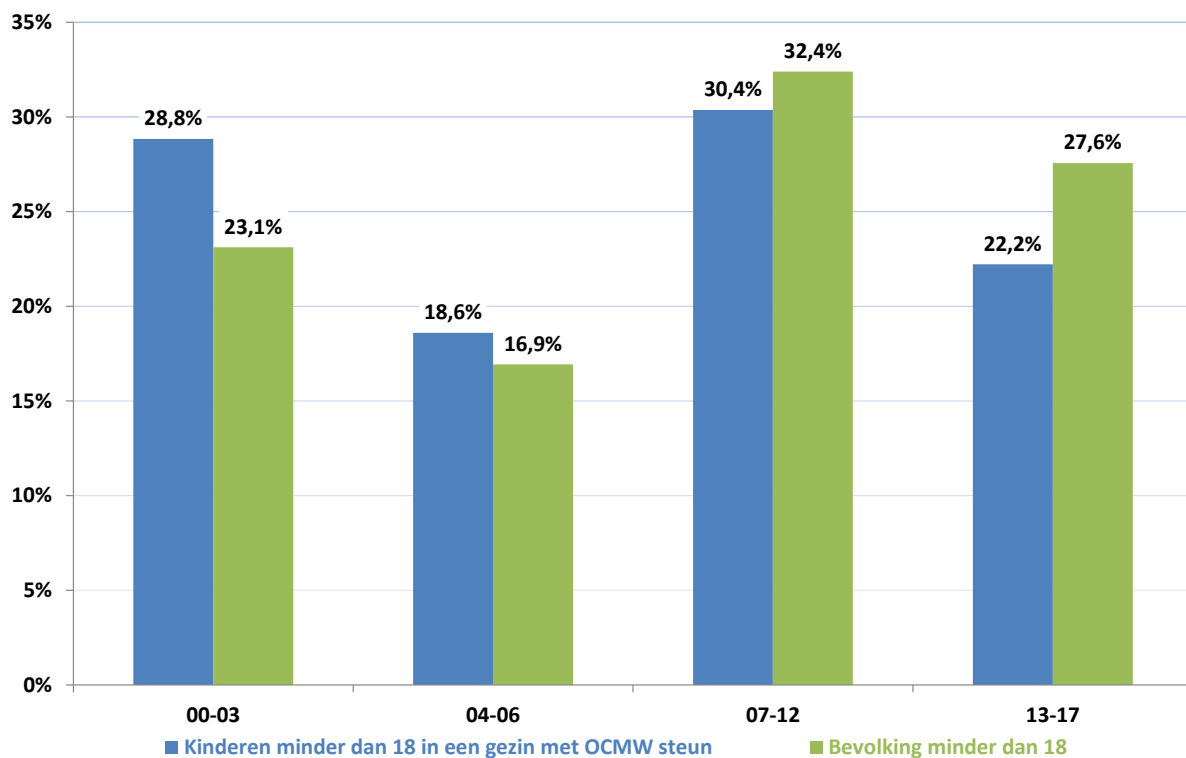

Deze 64.653 kinderen in een gezin met een OCMW steun vormen slechts een deel van de 420.000 kinderen die onder de armoededrempel leven in België volgens de

Koning Boudewijnstichting^[1]. Welnu, de armoededrempel is hoger dan het maximale bedrag aan bestaansmiddelen om aanspraak te kunnen maken op een leefloon of op een equivalent leefloon. Voorbeeld: de armoededrempel is vastgelegd op 2100 Euro netto per maand voor een koppel met twee kinderen en op 1600 Euro voor een eenoudergezin met eveneens twee kinderen. Het leefloon bedraagt 1.089,82 Euro voor een gezin ten laste waar de verhoogde kinderbijslag nog bijkomt

De verdeling van de kinderen in functie van de leeftijd toont een oververtegenwoordiging van jonge kinderen in de gezinnen die steun ontvangen van het OCMW. 28,8 % van de kinderen die leven in een gezin dat steun ontvangt van het OCMW zijn van 0 tot 3 jaar, terwijl zij slechts voor 23,1 % meetellen in de Belgische bevolking van jonger dan 18 jaar in 2012. Voor de kinderen van 4 tot 6 jaar is het aandeel 18,6 % in de gezinnen die steun ontvangen, tegenover 16,9 % voor de Belgische bevolking van jonger dan 18 jaar.

Grafiek 3: verdeling van de kinderen die leven in een gezin dat steun ontvangt van het OCMW volgens leeftijd (2012)

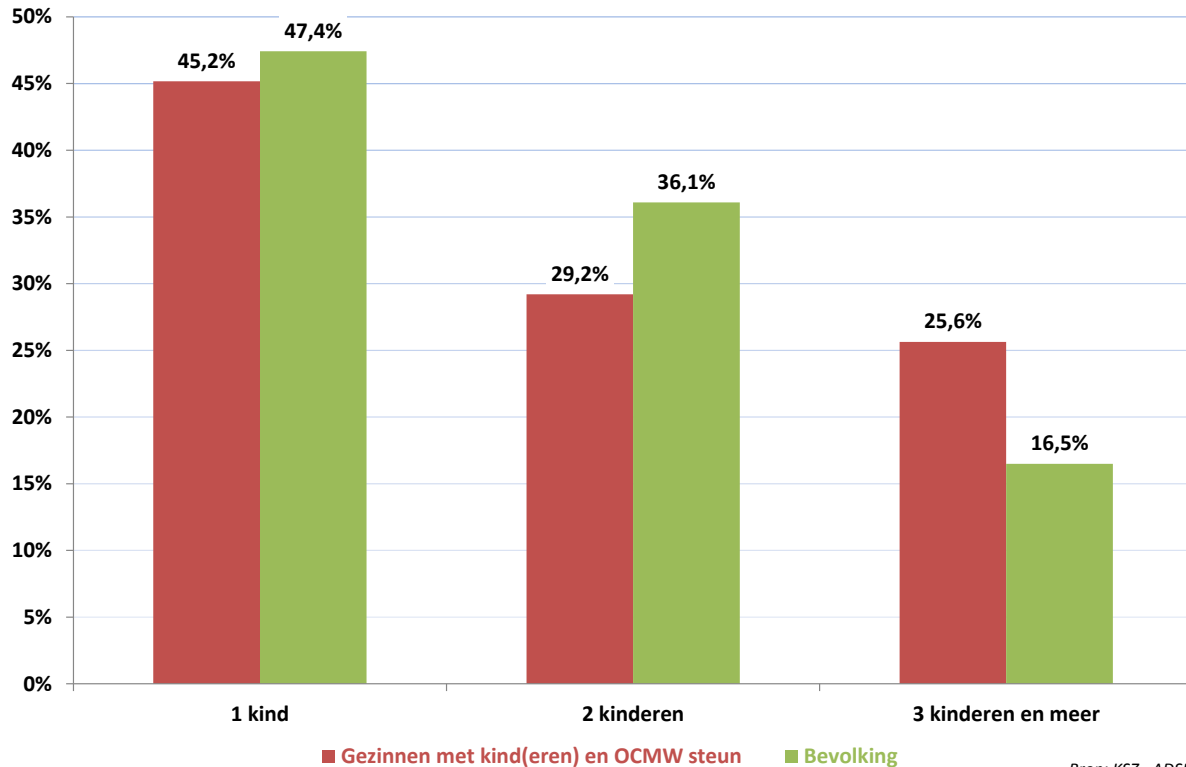

De gezinnen die steun ontvangen van het OCMW zijn over het algemeen groter dan het nationale gemiddelde. 25,6 % van de gezinnen die steun ontvangen hebben 3 of meer kinderen, tegenover 16,5 % voor de nationale bevolking. Het aantal gezinnen met 1 kind is echter lager in gezinnen die steun ontvangen van het OCMW dan in de bevolking over het algemeen: 45,2 % tegenover 47,4 %.

^[1] Colloque '[Agir sur les causes structurelles de la pauvreté des enfants](#)'. Fondation Roi Baudouin 12 juin 2014.

Globaal is in België een gezin op tien met kind(eren) een eenoudergezin en in acht op de tien gevallen is een vrouw gezinshoofd⁴.

Grafiek 4: verdeling van de gezinnen die steun ontvangen van het OCMW volgens het aantal kinderen (2008⁵)

Onder de gezinnen met kind(eren) die steun ontvangen van het OCMW's telden we iets meer dan de helft eenoudergezinnen⁶ (54,1 %) in 2012. Deze oververtegenwoordiging van eenoudergezinnen onder de gezinnen die steun ontvangen van het OCMW moet gezien worden in samenhang met het toegenomen armoederisico voor deze gezinnen. Volgens de interfederale armoedebaarometer⁷ kende 33,9 % van de eenoudergezinnen een armoederisico in 2012, tegenover 15,3 % voor de gehele Belgische bevolking.

Niet minder dan 32.366 kinderen, ofwel meer dan de helft (50,8 %) woonden bij een alleenstaande ouder die steun ontving van het OCMW in 2012. Bij deze alleenstaande ouders vinden we hoofdzakelijk vrouwen (81,1 %).

⁴ http://www.census2011.be/data/fresult/household-w_nl.html

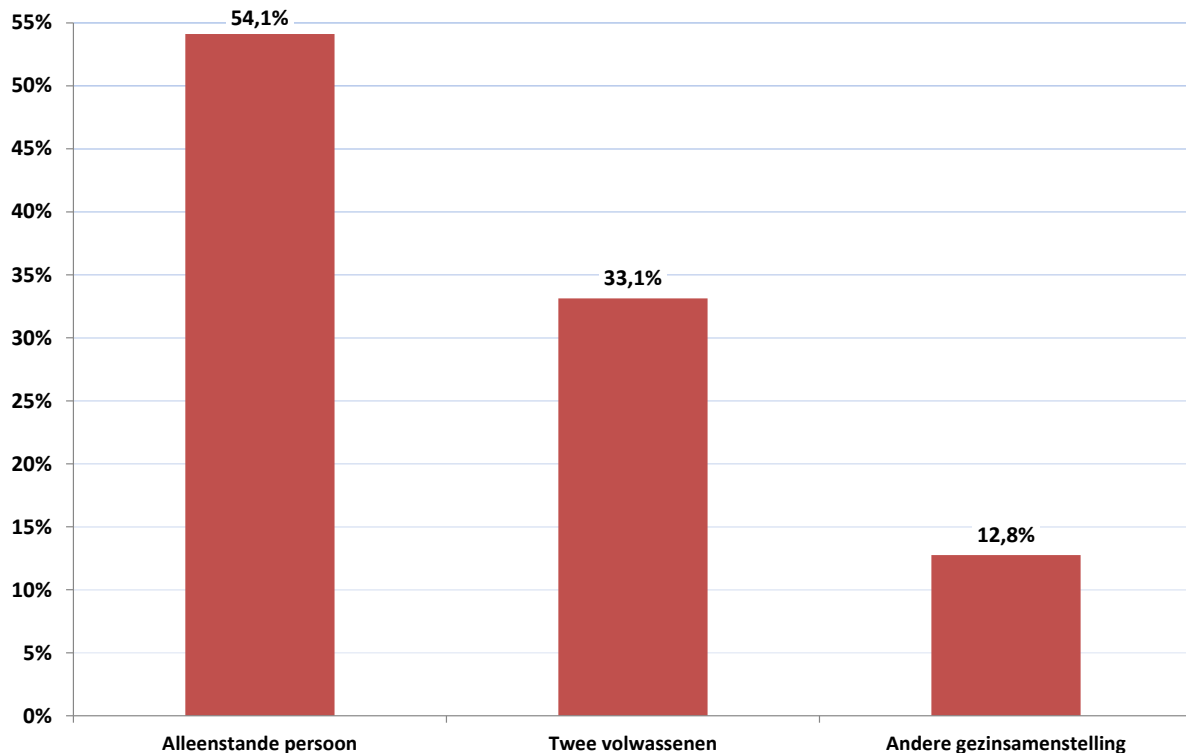
⁵ Laatste beschikbare jaar voor de familiekeren.

⁶ Inclusief de eenoudergezinnen met kind(eren) in co-ouderschap.

⁷ Interfederale armoedebaarometer 2013.

Een derde (33,1 %) van de gezinnen met kinderen die steun ontvangen van het OCMW telde twee volwassenen. Iets meer dan een op tien (12,8 %) had een andere samenstelling, dit wil zeggen dat de gerechtigde op steun van het OCMW noch het gezinshoofd was, noch de echtgenoot of eventuele partner, in de zin van het rijksregister⁸.

Grafiek 5: verdeling van de gezinnen met kind(eren) die steun ontvangen van het OCMW volgens het aantal volwassenen in het gezin (2012)

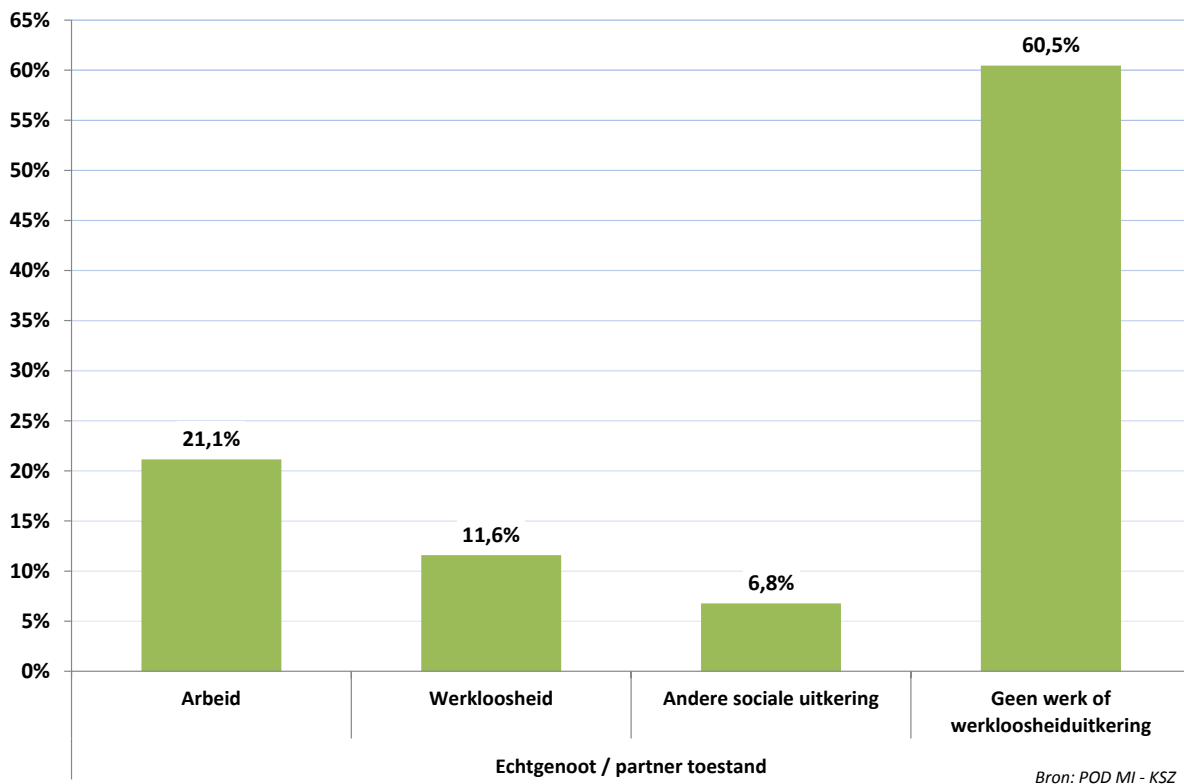
Bron: KSZ - ADSEI

Gezinnen van twee volwassenen met kind(eren) kunnen de toestand kennen van de echtgenoot of partner van de begunstigde van OCMW-steun.

Onderstaande grafiek toont aan dat, voor een koppel met kind(eren) dat steun ontvangt van het OCMW, de echtgenoot of levenspartner niet over voldoende inkomen uit arbeid, werkloosheidsuitkering of een andere van vorm sociale uitkering beschikt. Dit koppel kan echter volledig of gedeeltelijk het leefloon (of equivalent leefloon) van zijn echtgenoot of partner genieten. Wanneer de hoofdbegunstigde zich in een identieke situatie bevindt in verhouding tot de arbeidsmarkt vormt de steun van het OCMW het enige bestaansmiddel voor het gezin.

⁸ De kruising van de gegevens van de POD MI en van de KSZ is enkel mogelijk gemaakt voor de gerechtigden die als gezinshoofd of echtgenoot/partner werden vermeld in het rijksregister van de natuurlijke personen. Wanneer de begunstigde van de steun noch het gezinshoofd, noch de echtgenoot/partner is in de zin van het rijksregister zal hij worden opgenomen in de categorie "ander gezinssamenstelling". In deze categorie vinden we, bijvoorbeeld, een gerechtigde terug met kind(eren) die gedomicilieerd is bij zijn ouders.

Grafiek 6: socio-economische positie van de echtgenoot/partner in de gezinnen met twee volwassenen met kind(eren) die steun ontvangen van het OCMW (2012)

In 21,1 % van de gevallen ontvangt de echtgenoot of partner van de begunstigde van de OCMW-steun een inkomen uit arbeid. In 11,6 % van de gevallen ontvangt de echtgenoot / partner een werkloosheidsuitkering en in 6,8 % een sociale uitkering.

Meer cijfers?

In deze focus worden slechts enkele kerncijfers besproken van de mensen die een maatregel genieten die door de POD MI gefinancierd wordt. Op onze website vindt u ook nog andere interessante cijfers per regio, provincie, arrondissement en gemeente volgens het geslacht, de nationaliteit, de categorie of het statuut op onze internetsite. Naast tal van downloadbare tabellen vindt u er eveneens onze andere statistische publicaties.

Bijkomende inlichtingen?

Indien u meer informatie wenst, gelieve contact op te nemen met de dienst “Communicatie” op het volgende nummer: 02/508.85.85 of via onze website: <http://www.mi-is.be/be-nl/contact>

Bronvermelding

POD MI - Maatschappelijke integratie